

Dokument nr. 8:94

(2006-2007)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Karin. S. Woldseth, Olemic Thommessen, Modulf Aukan og Trine Skei Grande

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Karin. S. Woldseth, Olemic Thommessen, Modulf Aukan og Trine Skei Grande om ulike finansieringsmodeller for offentlig finansiering av private barnehager

Til Stortinget

BAKGRUNN

Privat eide og drevne norske barnehager utgjør majoriteten av det totale barnehagetilbudet. Med hjemmel i barnehageloven § 14 fastsetter forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd, at kommunen har plikt til å sørge for at det offentlige tilskuddet til private barnehager utgjør minst 85 pst. av det tilsvarende barnehager eid av kommunen i gjennomsnitt mottar i offentlig tilskudd.

Den finansieringsordningen som ligger til grunn, viser seg å ha svakheter som bidrar til forskjellsbehandling mellom offentlige og private barnehager. Et samlet storting har ved flere anledninger uttalt at det skal være en reell likebehandling av offentlige og private barnehager når det gjelder finansiering, senest i budsjettinnstillingen for budsjettåret 2007 der beregningsgrunnlaget og tidspunkt for utbetaling av driftsmidler blir fremhevet som saker det må arbeides videre med (Budsjett-innst. S. nr. 2 (2006-2007)):

"Komiteen vil også understreke at det arbeides videre med en økonomisk likestilling mellom private og kommunale barnehager. I den sammenheng er det viktig å se nærmere på den samlede statlige finansieringen beregnet ut i fra historiske tall fra 2003-nivå og se om det fortsatt er barnehager som kommer dårligere ut grunnet dette beregningsgrunnlaget fra 2003. Komiteen vil også nevne viktigheten av at private barnehager tidlig får kjennskap til og utbetalt

driftsmidler fra kommunen i begynnelsen av et nytt kalenderår. Det vil skape forutsigbarhet i forhold til den daglige driften."

Det foreligger i dag en rekke enkeltsaker i kommunene hvor det er påvist at private barnehager kommer dårligere ut enn de offentlige fordi regelverket om finansiering er komplisert, gir rom for tolkning og til dels kan misbrukes på en slik måte at det får uheldige konsekvenser for private aktører. En rekke ankesaker på feilaktig beregning av finansieringsgrunnlag er levert kommunene. Signaler fra kommunene i disse sakene er at beregningssystemet er vanskelig å forstå. Det viser seg at over halvparten av kommunene mottok henvendelser fra private barnehager om en ny vurdering av beregningsgrunnlaget i 2006.

Forslagsstillerne mener det er svært uheldig at man har et finansieringssystem som bidrar til at en rekke private barnehager ikke får det offentlige tilskuddet de rettmessig har krav på. Videre er det svært uheldig hvis beregningsmetoden er så komplisert at det er tilnærmet umulig for den enkelte barnehage å etterprøve kommunenes vedtak. De barnehager som velger å innklage behandlingen av tilskuddet, har ofte svak kompetanse og begrenset mulighet til å forstå det kompliserte regelverket, og benytter derfor i stor grad advokatbistand eller faglig bistand fra interesseorganisasjonen de er medlem i. Dette gir en økonomisk belastning, og det er grunn til å anta at flere barnehager ville ha benyttet advokatbistand i saker knyttet til offentlig tilskudd hvis økonomien hadde tillatt det.

Den problematiske finansieringsmodellen kan være en årsak til sen saksbehandling i kommunen og dermed mangelfull økonomisk forutsigbarhet for den tilskuddsberettigede barnehagen. Denne uforutsigbarheten bidrar til forskjellsbehandling mellom of-

fentlige og private aktører. Offentlige barnehager får store konkurransefordeler.

Forslagsstillerne mener en ny finansieringsmodell må sikre

- at barnehagene gis tilbakemelding om finansiering på et tidspunkt som gir barnehageeier mulighet til å planlegge egen virksomhet på en god måte og innen rimelig tid etter at forespørsel om tilskudd er sendt kommunen
- at det skjer reell likebehandling mellom privat og offentlig aktør i alle kommuner
- at kommunene åpner for innsyn i hvordan beregningene gjøres. Det er i dag ikke et transparent system i mange kommuner. Beregninger gjort av kommunen må kunne etterprøves på en enkel måte av dem som mottar tilskudd.

Forslagsstillerne viser til at skjønnsmidler skal bidra til økt likebehandling mellom offentlige og private barnehager. Om disse midlene har blitt brukt til dette formålet og om ordningen med skjønnsmidler er en god måte å sikre likebehandling på, bør gjennomgås.

I arbeidet med en ny finansieringsmodell bør man foreta en gjennomgang av den forvaltningspraksis som har vært når det gjelder behandlingen av tilskudd til private barnehager. Herunder bør man se på saksbehandlingstid og hvordan man beregner kostnadene i offentlige barnehager for å komme frem til grunnlaget for offentlig tilskudd til private barnehager. Videre bør man finne frem statistikk over antallet klagebehandlinger knyttet til beregninger av tilskudd, og utfallet av disse klagebehandlingene. Man bør se på i hvilken grad politiske føringer kan ha hatt påvirkning på finansieringsgrunnlaget og saksbehandlingen. Dette fordi det er kommet en rekke sig-

naler om at kommuner som på ideologisk grunnlag er velvillig innstilt til private aktører, i mindre grad opplever at deres beregninger av offentlig tilskudd blir påklagd.

Fafo har utgitt en rapport om modeller for driftstilskudd i barnehagesektoren (Fafo-rapport nr. 500 av Geir Veland og Hanne Bogen). Rapporten peker på at mange private barnehager er misfornøyd med dagens tilskuddsordning, blant annet fordi den gir uforutsigbarhet.

Forslagsstillerne mener Stortinget må drøfte alternative modeller for driftstilskudd, for eksempel etter enhetskostnadsprinsippet, eller en annen ordning som skaper større forutsigbarhet for den enkelte barnehage slik "Oppholds- og grunntilskuddsmodellen" som er foreslått i Fafo-rapporten, vil gi.

Forslagsstillerne mener at det etter innføring av maksimalpris er på tide å revurdere prosentsatsen i forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd. Det bør også gjøres en vurdering av å heve prosentsatsen til 100.

FORSLAG

På dette grunnlag fremsettes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen fremlegge for Stortinget ulike modeller for beregning av offentlig tilskudd til private barnehager som sikrer reell likebehandling mellom offentlige og private aktører, samt fremlegge en vurdering av prosentsatsen i forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd.

25. mai 2007